

In memoriam Prof. Dr. Hermann Priesner

door

W. P. MANTEL

Instituut voor Plantenziektenkundig Onderzoek, Wageningen, Nederland

Op 11 augustus 1974 overleed Prof. Dr. Hermann Priesner toch nog vrij plotseling op 82-jarige leeftijd. Zijn heengaan betekent een groot verlies voor de wetenschap, maar in het bijzonder voor de thysanopterologen.

Hermann Priesner, geboren op 19 november 1891 te Linz an der Donau (Oostenrijk), doorliep aldaar de lagere school en het Staatsgymnasium. Van 1910-1915 studeerde hij aan de Universiteit van Graz. Daar kreeg zijn voorliefde voor de entomologie, en in het bijzonder die voor de tripsen, gestalte. Na de eerste wereldoorlog werd Priesner benoemd tot leraar aan de Staatsrealschule te Linz (Staats H.B.S., 3-jarige cursus). Zijn vrije tijd werd toen grotendeels aan de tripsen gewijd, hetgeen in ongeveer tien jaar leidde tot 60 publicaties en een handboek waarin alle tot dan bekende Europese tripsen uitvoerig beschreven werden (1928).

In 1928 vertrok Priesner naar Cairo, waar hij benoemd werd tot hoofd van de entomologische afdeling van het Ministerie van Landbouw. Daar ontdekte hij een geheel andere fauna, en doordat hij in de gelegenheid gesteld werd om enkele grote reizen te maken, leidde dit tot een goede inventarisatie van vooral de tripsenfauna van het Midden Oosten.

Na een interneringsperiode in de tweede wereldoorlog werd Priesner verbonden aan de Bundesrealschule te Linz. Die periode duurde slechts kort, want in 1948 vertrok hij opnieuw naar Cairo als gevolg van zijn benoeming tot expert in de entomologie aan genoemd ministerie. Bovendien was hij van 1951-1958 gasthoogleraar aan de universiteiten van Giza en Heliopolis (Egypte). In 1957 volgde zijn pensionering en het jaar daarop keerde hij voorgoed naar zijn geliefd Linz terug. Daar zette hij zijn arbeid onvermoeibaar voort.

Priesner publiceerde in totaal 213 artikelen, waarvan 163 over tripsen; zij munten uit door grote nauwkeurigheid, goede stijl en duidelijke illustraties. Belangstellenden kunnen de volledige bibliografie raadplegen in zur Strassen, 1975. Hier worden slechts de belangrijkste algemene werken genoemd. De collectie tripsen blijft voor verder onderzoek toegankelijk en wordt opgesteld in het Forschungsinstitut und Natur-Museum Senckenberg te Frankfurt am Main (W. Duitsland).

Hoewel de tripsen zijn grootste voorliefde hadden, heeft Priesner ook ruime aandacht besteed aan andere insekten, zoals blijkt uit studies over Pompilidae en een gedegen publicatie over het bijengeslacht *Anthophora* in Egypte, waarin ettelijke eerder benoemde soorten opnieuw beschreven zijn (1957).

Door zijn combinatie van enthousiasme en werkkraft was Priesner een vraagbaak voor velen. Van vele buitenlandse wetenschappelijke instellingen was hij corresponderend lid; van de Société Entomologique d'Egypte was hij erelid.

LITERATUUR

- Priesner, H. 1926. Die Jugendstadien der malayischen Thysanopteren. *Treubia* 8, Suppl. 264 pp.
- , 1928. *Die Thysanopteren Europas*. Wien, F. Wagner. 755 pp.
- , 1949. Genera Thysanopterorum. *Bull. Soc. Fouad I. Ent.* 33: 31—157.
- , 1957 A review of the *Anthophora* - species of Egypt (Hym.: Apidae). *Bull. Soc. Ent. Egypte* 41: 1—115.
- , 1957. Zur vergleichenden Morphologie des Endothorax der Thysanopteren. *Zool. Anz.* 159: 159—167.
- , 1960. Das System der Tubulifera. *Anz. Österr. Akad. Wiss., math. - naturw. Kl.* 13: 283—296.
- , 1964. Thysanoptera. In: H. Franz, *Bestimmungsbücher zur Bodenfauna Europas*. Lief. 2. Akademie-Verlag, Berlin, 242 pp.

- , 1964. A monograph of the Thysanoptera of the Egyptian Deserts. *Publs. Inst. Desert Egypte*, 549 pp.
- Strassen, R. zur, 1975. Hermann Priesner (1891-1974). Ein vielseitiges Forscherleben für die entomologische Wissenschaften. — *Senckenbergiana biol.* 56: 89—102.

NIEUWE AANWINSTEN VOOR DE BIBLIOTHEEK

- BAISAS, F. E., 1974, The mosquito fauna of Subic Bay naval reservation, Rep. of the Philippines.
- BEITRÄGE zur Fauna Thüringens I, 1935, Hemiptera. (O. Rapp ed.)
- BERRE, R. LE, 1966, Contribution à l'étude biologique et écologique de *Simulium damnosum* Theobald, 1903 (Diptera, Simuliidae).
- BRUCE, A. T., 1887, Observations on the embryology of insects and arachnids — a memorial volume.
- LE CONTRÔLE DES MOUSTIQUES, 1974 (A. Aubin e.o.)
- COOK, T. W., 1953, The ants of California.
- DELYE, G., 1968, Recherches sur l'écologie, physiologie et l'éthologie des fourmis du Sahara.
- HARZ, K., 1975, The Orthoptera of Europe, II.
- HOLSTEIN, M. H., 1952, Biologie d'*Anopheles gambiae*; recherches en Afrique occidentale française.
- LEUCKART, R., 1860, Bau und Entwicklungsgeschichte der Pentastomen . . .
- LEVADITOU, V., 1971, Recherches sur les osidases de l'insecte xylophage: *Rhagium inquisitor* L..
- LOU, H. - P., 1935, Recherches sur la fauna aphidologique de la Chine.
- PREISS, P., 1899, Neue und seltene Arten des Lepidopteren-Genus *Castnia*.
- PROCEEDINGS of the Summer Institute on biological control of plant insects and diseases, 1974.
- REINERT, J. F., 1974, A new interpretation of the subgenus *Verrallina* of the genus *Aedes* (Dipt., Culicidae).
- RUFFIE, J., 1957, Contribution à l'étude biosystématique des Culicinae du sous-bassin Aquitain.
- RUPAIS, A., 1961, Dendrophile aphids in parks and public gardens of the Latvian SSR. (Russisch)
- SCHANZ-BREITENBORN, G., 1965, Entwicklungsvorgänge im Ei der Libelle *Ischnura elegans* und Experimente zur Frage ihrer Aktivierung.
- SHUMILO, R. & M. LUNKASHU, 1970, Cavity ticks (Parasitiformes, Mesostigmata) of the landbirds in the South-West of the USSR. (Russisch).
- STIPPERGER, H., 1928, Biologie und Verbreitung der Opilioniden Nordtirols.
- TOKGAIEV, T., 1972, The fauna and ecology of the locusts in Turkmenia (Russisch).
- WASGESTIAN-SCHÄLLER, C., 1968, Die Anatomie-Mechanismen an den Laufbeinen der Weberknechte (Arachn. Opil.).